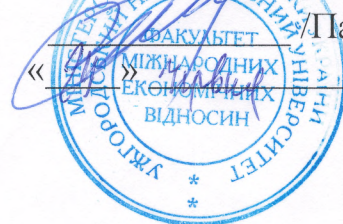

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету міжнародних
економічних відносин

«» Палінчак М.М. /
_____ 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“КОНКУРЕНЦІЯ В МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ”

Рівень вищої освіти	бакалавр
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Спеціальність	292 Міжнародні економічні відносини
Освітня програма	Міжнародні економічні відносини
Статус дисципліни	Професійно-орієнтована
Мова навчання	українська

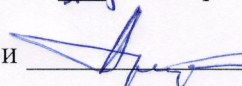
Ужгород 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Конкуренція в міжнародному бізнесі» для здобувачів вищої освіти галузі знань 29 Міжнародні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини освітньої програми Міжнародні економічні відносини.

Розробник: А.М.Домище-Медяник, к.е.н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин

протокол № 6 від «20» 2021 р.

Завідувач кафедри Приходько В.П.

Схвалено науково-методичною комісією інженерно-технічного факультету

протокол № 1 від «01» 01 2021 р.

Голова науково-методичної комісії Ерфан Є.А.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120 денна /48 заочна форма навчання	4	4
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4,0 самостійної роботи студента – 4,0	7	7
	Лекції:	
	20	8
	Практичні (семінарські):	
	10	2
Вид підсумкового контролю: письмовий залік	Лабораторні:	
	-	-
Курсова робота	84	33
Форма підсумкового контролю: екзамен/залік	Самостійна робота:	
	90	38

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Конкуренція в міжнародному бізнесі» є підготовка фахівців на рівні бакалавра у галузі міжнародних відносин на світовому ринку та оволодіння базовими знаннями щодо формування у студентів системи теоретичних знань про конкретні, реальні економічні процеси, ділову активність, конкурентну діяльність суб'єктів світового ринку, її форми, види й типи, компетентності щодо об'єктивних закономірностей, механізму та особливостей сучасної міжнародної конкуренції.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ЗК2. Здатність до логічного, абстрактного, креативного, критичного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів.

ЗК3. Уміння аналізувати та систематизувати інформацію з різних джерел, використовуючи інноваційні підходи та сучасні технології.

ЗК4. Здатність працювати самостійно та в команді, вміти брати на себе ініціативу і відповідальність, мотивувати та керувати роботою інших для досягнення поставлених цілей.

ЗК5. Уміння самостійно організовувати та здійснювати наукові дослідження, продукувати ідеї, визначати наукові проблеми, готувати наукові доповіді, здійснювати публічну апробацію результатів наукових досліджень.

ЗК7. Уміння працювати в мережі Internet; уміння користуватися електронною поштою; уміння працювати із спеціалізованим програмним забезпеченням; уміння ефективно застосувати інформаційні технології і відповідні програми у професійній діяльності.

ЗК8. Адекватна самооцінка, впевненість у собі, самоконтроль, самоефективність, високий рівень мотивації до досягнень, визнання необхідності неперервної освіти впродовж життя

ФК1. Вміння готувати публічні виступи з низки питань міжнародних економічних відносин.

ФК2. Спроможність аналізувати моделі розвитку національних економік, їх сильні та слабкі сторони, що визначають їх роль у сучасній світогосподарській системі.

ФК3. Здатність оцінювати масштаби діяльності транснаціональних компаній та їх позиції на світових ринках.

ФК5. Наявність системного уявлення про структуру і тенденції розвитку світової економіки; знання принципів прийняття і реалізації економічних рішень на мікро- та макrorівнях; уміння використовувати економічну інформацію у професійній, виробничій діяльності і повсякденному житті.

ФК7. Здатність визначати економічні стратегії країн та їх пріоритети.

ФК8. Вміння прогнозувати тенденції розвитку глобальних ринків з урахуванням кон'юнктурних змін.

ФК9. Вміння здійснювати пошук економічної інформації; уміння проводити економічний, стратегічний аналіз та оцінку зовнішньоекономічної діяльності підприємств та держав в цілому.

ФК10. Вміння відстежувати нову інформацію (текстову, графічну, аудіо- та відео-), що міститься в іншомовних матеріалах в галузі МЕВ, користуючись відповідними пошуковими методами та термінологією.

ФК12. Вміння аналізувати іншомовні джерела інформації з метою отримання даних, необхідних для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень в галузі МЕВ.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Конкуренція в міжнародному бізнесі» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП): «Міжнародні економічні відносини», «Міжнародні організації», «Макро-мікроекономіка».

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Конкуренція в міжнародному бізнесі», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати знання з основних питань та проблем функціонування світової економіки; ефективно спілкуватися на професійному рівні, включаючи усну та письмову комунікацію іноземними мовами; а також застосовувати знання та навички іноземних мов в перекладацькій діяльності.	ПРН1.
Демонструвати неординарні підходи у розв'язанні практичних завдань, вміти логічно та креативно мислити, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів.	ПРН2
Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи інноваційні підходи та сучасні технології, програмне забезпечення з метою розв'язання практичних завдань з МЕВ. Аналізувати стан розвитку світової господарської системи, визначати місце в ній економіки окремої країни, рівень її зовнішньоекономічної діяльності.	ПРН3
Приймати обґрунтовані рішення, працювати самостійно і в команді, брати на себе ініціативу та відповідальність, мотивувати та керувати роботою інших для досягнення поставлених цілей забезпечувати якість виконуваних робіт, аргументувати результативність економічної діяльності.	ПРН4
Досліджувати та аналізувати моделі розвитку національних економік та обґрунтовувати заходи досягнення їх стратегічних цілей в умовах трансформації світогосподарських відносин.	ПРН7.
Здійснювати аналіз діяльності глобальних фірм (транснаціональних корпорацій, стратегічних альянсів, консорціумів, синдикатів, трастів тощо) з метою визначення їх конкурентних позицій та переваг на світових ринках	ПРН8.
Визначати економічні стратегії країн та пріоритети з урахуванням національних економічних інтересів в контексті глобальних проблем людства і асиметричності розподілу світових ресурсів.	ПРН12
Досліджувати та аналізувати передумови здійснення зовнішньоекономічної політики держави, формулювати цілі та здійснювати пошук ефективних інструментів реалізації зовнішньоторговельної політики, враховуючи геоекономічні та геополітичні умови та зростаючу роль міжнародних економічних та фінансових організацій у регулюванні міжнародних економічних явищ та процесів.	ПРН18

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Конкуренція в міжнародному бізнесі»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Знати загальні положення, суть і закони розвитку дисципліни, теорії і практики конкуренції	
Знати загальні принципи функціонування виробничих процесів	
Усвідомити роль та значення дисципліни серед економічних наук	
Усвідомити роль дисципліни у розробці конкурентних переваг та конкурентних стратегій підприємства	
Уміти здійснювати пошук ефективних інструментів реалізації зовнішньоторговельної політики, враховуючи геоекономічні та геополітичні умови.	
Уміти оперувати основними поняттями курсу і працювати з інфоджерелами	
Уміти використовувати методи наукового дослідження в процесі вивчення виробничих процесів	
Уміти обґрунтовувати принципи і методи управління підприємством	

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- оцінка за самостійну роботу;
- виконання та захист практичних робіт;
- виконання та захист презентацій;
- письмова модульна контрольна робота
- захист курсової роботи.

Підсумковий контроль знань студентів проводиться з метою контролю засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу і здійснюється у відповідності з «Положення про систему підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу студентів УжНУ». Відповідно до цього положення студенти за результатами контролів протягом семестру отримують сумарну оцінку.

При визначенні сумарної оцінки враховуються результати виконання практичних робіт, захист курсової роботи, проектів, презентацій що відбулись в період семестру. Сумарна оцінка отримується шляхом додавання оцінок окремих складових.

Для контролю знань студентів використовується система зі 100 бальною шкалою оцінювання.

За умови виконання студентом усіх завдань сумарна оцінка переводиться у державну семестрову оцінку відповідно до рекомендованої шкали переведення.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: поточний контроль проводиться шляхом усного опитування; проведенням семінарів (поточного тестування), оцінюванням за самостійну

роботу та оцінюванням за виконання та захист практичних робіт, проектів та курсової роботи.

Форма модульного контролю: форма модульного контролю та кількість балів для денної форми навчання наведено в табл. 4.1

Форми модульного контролю

Таблиця 4.1

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю	Кількість балів
Змістовний модуль 1	50
1.Підготовленність до виконання практичних робіт	10
2.Своєчасність виконання, оформлення та захист звітів практичних робіт.	15
3.Письмова компонента модульного контролю.	25
Змістовний модуль 2	50
1.Підготовленність до виконання практичних робіт.	10
2.Своєчасність виконання, оформлення та захист звітів практичних робіт.	15
3.Письмова компонента модульного контролю.	25
4. Курсова робота	100
Всього за курс	200

Форма підсумкового семестрового контролю: Підсумковий контроль знань студентів проводиться в кінці 2 семестрів шляхом складання іспиту чи заліку (студентами заочної форми навчання). До іспиту (заліку) допускається студент, який виконав весь навчальний план і за підсумками поточного контролю набрав не менше 50 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота													Модульна контрольна робота	Сума	
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2								
T1	T2	T3	T4	T5			T6	T7	T8	T9	T10				
5	5	5	5	5			5	5	5	5	5			50	100
Курсова робота													100	200	

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сумарні бали	Оцінка ECTS	Екзамен (диф.залік)	Залік
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	Задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Незараховано з можливістю повторного складання
1 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Конкуренція у механізмі сучасного економічного розвитку

Тема 1. Конкуренція в ринкових умовах

План

1. Економічна конкуренція: суть та види
2. Генезис теорій міжнародної конкуренції.
3. Значення ринку для конкуруючих компаній.
4. Конкурентоспроможність суб'єкта конкуренції

Тема 2. Конкурентне середовище підприємства

План

1. Зміст та структура конкурентного середовища у міжнародному бізнесі.
2. Державна політика в сфері регулювання конкуренції
3. Аналіз діяльності конкурентів

Тема 3. Конкурентні переваги підприємства

План

1. Сутність та співвідношення понять «ринкові чинники успіху», «ключові компетенції», «конкурентні переваги»
2. Властивості конкурентних переваг
3. Сфери формування та реалізації конкурентних переваг
4. Види та джерела формування конкурентних переваг

Тема 4. Конкурентні стратегії

План

1. Конкурентні стратегії підприємства: суть, види, характеристика
2. Типологія міжнародних конкурентних стратегій підприємства.
3. Стратегії конкурентної поведінки підприємства
4. Стратегія забезпечення конкурентоспроможності як комплексна стратегія

Тема 5. Конкурентні стратегії суб'єктів міжнародного бізнесу

План

1. Зміст та умови формування конкурентних стратегій у міжнародному бізнесі.
2. Стратегія як інструмент управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства.
3. Принципи формування міжнародних конкурентних стратегій підприємства.
4. Інноваційний механізм формування міжнародних конкурентних стратегій суб'єктів міжнародного бізнесу.

Змістовний модуль 2.

Конкурентоспроможність підприємства та її практичне застосування в ринковій економіці

Тема 6. Конкурентоспроможність товару та методи її оцінки

План

1. Фактори, чинники та критерії конкурентоспроможності товару
2. Методи оцінки конкурентоспроможності продукції
3. Якість товару як основний важіль забезпечення його конкурентоспроможності
4. Основні підходи до управління конкурентоспроможністю товару

Тема 7. Система та процес управління конкурентоспроможністю підприємства

План

1. Чинники, що визначають рівень конкурентоспроможності підприємства
2. Оцінювання рівня конкурентоспроможності підприємства
3. Управління розробкою та реалізацією стратегії нового продукту.
4. Системно-процесний підхід до управління конкурентоспроможністю підприємства

Тема 8. Розробка та забезпечення реалізації програм підвищення конкурентоспроможності

План

1. Концепція розробки та забезпечення реалізації програми підвищення конкурентоспроможності підприємства
2. Етапи розробки програми підвищення конкурентоспроможності
3. Програми підвищення конкурентоспроможності галузі та країни
4. Міжнародна конкурентоспроможність економіки України

Тема 9. Міжнародна конкурентоспроможність економіки України

План

1. Методи аналізу та оцінки стану міжнародної конкурентоспроможності української економіки.
2. Життєвий цикл галузей промисловості України й оцінка стану їх міжнародної конкурентоспроможності.
3. Державне регулювання міжнародної конкурентоспроможності українських підприємств: оцінка стану та напрями активізації.

Тема 10. Конкурентоспроможність в умовах економічного глобалізму

План

1. Сутність та головні ознаки економічного глобалізму.

2. Чинники глобалізації конкуренції. Фундаментальна основа механізму глобальної конкуренції.
3. Глобальна конкурентоспроможність та стратегії її формування.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7
7-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Конкуренція в ринкових умовах	12	2		-	-	10
Тема 2. Конкурентне середовище підприємства	10	2	2	-	-	6
Тема 3. Конкурентні переваги підприємства	12	2	2	-	-	8
Тема 4. Конкурентні стратегії	12	2		-	-	8
Тема 5. Конкурентні стратегії суб'єктів міжнародного бізнесу	12	2	2	-	-	10
Модульна контрольна робота	2					2
Разом за модулем 1	60	10	6			44
Модуль 2						
Тема 6. Конкурентоспроможність товару та методи її оцінки	12	2	2			8
Тема 7. Система та процес управління конкурентоспроможністю підприємства	12	2				10
Тема 8. Розробка та забезпечення реалізації програм підвищення конкурентоспроможності	12	2				10
Тема 9. Міжнародна конкурентоспроможність економіки України	12	2	2			8
Тема 10. Конкурентоспроможність в умовах економічного глобалізму	10	2				8
Модульна контрольна робота	2		-			2
Разом за модулем 2	60	10	4	-	-	46
Усього годин	120	20	10		-	90

6.3. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин (денне/заочне)
1	Конкурентне середовище підприємства	2
2	Конкурентні переваги підприємства	2/1
3	Конкурентні стратегії суб'єктів міжнародного бізнесу	2
4	Конкурентоспроможність товару та методи її оцінки	2/1
5	Міжнародна конкурентоспроможність економіки України	2
	Разом	10/2

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Конкуренція в ринкових умовах	4	4
2	Види конкуренції у міжнародному бізнесі. Зміст конкуренції за А. Смітом.	6	2
3	Конкурентне середовище підприємства	6	4
4	Методологія дослідження конкуренції у міжнародному бізнесі. Конкуренція як процес і ринкова ситуація.	8	4
5	Конкурентні переваги підприємства	4	4
6	Роль конкурентоспроможності у формуванні конкурентних переваг підприємств на світовому ринку	4	4
7	Конкурентні стратегії	4	2
8	Конкурентні стратегії суб'єктів міжнародного бізнесу	6	2
9	Конкурентоспроможність товару та методи її оцінки	8	2
10	Система та процес управління конкурентоспроможністю підприємства	6	2
11	Структурно-логічна схема державного управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства.	6	2
12	Розробка та забезпечення реалізації програм підвищення конкурентоспроможності	10	2
13	Міжнародна конкурентоспроможність економіки України	8	2
14	Конкурентоспроможність в умовах економічного глобалізму	10	2
	Разом	90	38

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Алексеев В.В. Мировая экономика и международные экономические отношения: учебник / [Алексеев В.В., Бабин Э.П., Бельчук А.И. и др.]; под ред. А.С. Булатова, Н.Н. Ливенцева/ - М.: Магистр, 2011. – 654 с.
2. Березін О. В. Стратегія підприємства : навч. посіб. / О. В. Березін, М. Г. Безпарточний. – К. : Ліра-К, 2010. – 224 с.
3. Вергун В. А. Міжнародний бізнес / за заг. ред. В. Вергуна // – К.: Київський університет., 2009. – 623 с.
4. Глобалізація і сучасний міжнародний процес /за заг. ред. проф. Б. Гуменюка. – К.: університет «Україна», 2009. – 508 с.
5. Конкуренція в міжнародному бізнесі: навч. посіб. / Н.М. Грущинська, К.В. Антоненко, Л.М. Побоченко, В.О. Кустов. – К.: Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друку», 2011. – 220 с.
6. Конкурентоспроможність та інтеграційні перспективи України [Електронний ресурс] / С. О. Радзівська. - К. : Знання України, 2012. - 344 с.

Допоміжна література

1. Гіл Чарльз В.Л. Міжнародний бізнес: конкуренція на глобальному ринку / Чарльз В.Л. Гіл; пер. з англ. А. Олійник, Р. Ткачук. – К.: Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2001. – 856 с.
2. Дюмулен І.І. Международная торговля. Экономика, Политика. Практика / Дюмулен І.І. – М.: ВАВТ, 2010. – 448 с.
3. Конкурентоспособность организации : учеб. пособие /. А. С. Головачев. – Минск: Выш. шк., 2012. – 319 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

- <http://doingbusiness.org/> – щорічне рейтингове дослідження «Ведення бізнесу – 2019».
- <http://ukrproject.gov.ua/> – офіційний сайт Державного агентства України з інвестицій та управління національними проектами.
- <http://me.kmu.gov.ua/> – офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.
- <http://ukrstat.gov.ua/> – офіційний сайт Державної служби статистики України.
- <http://www.bank.gov.ua/> – офіційний сайт Національного банку України.
- <http://www.eba.com.ua/> – офіційний сайт Європейської Бізнес Асоціації в Україні.
- <http://www.oecd.org/> – офіційний сайт Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР).
- <http://www.wto.in.ua> – офіційний сайт СОТ в Україні.
- <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine> – офіційний сайт Світового банку.
- <http://www.unctad.org> – офіційний сайт UNCTAD.
- <http://www.weforum.org> – офіційний сайт Всесвітнього економічного форуму (ВЕФ).
- <https://orcid.org/0000-0002-1240-8797>

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20____ / 20____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).

(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20____ / 20____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).

(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20____ / 20____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).

(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище ініціали)